

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Elżbieta Adamowicz

Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE
WRZESIEŃ 2017**

PL ISSN 2392-3687

Badanie okresowe nr 348

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (Przewodnicząca), Joanna Klimkowska (Sekretarz)

Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor Naczelny)

Elżbieta Adamowicz

Małgorzata Krypa

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2017

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3687

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w przemyśle przetwórczym, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 348. W badaniu uczestniczyło 300 przedsiębiorstw. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE /struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
1.	WSKAŹNIK KONIUNKTURY	7
2.	ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	9
3.	SALDA I ICH SKŁADOWE.....	10
1)	Produkcja	10
2)	Zamówienia	12
3)	Zamówienia eksportowe	14
4)	Zapasy wyrobów gotowych.....	16
5)	Ceny	18
6)	Zatrudnienie	20
7)	Sytuacja finansowa	22
8)	Ogólna sytuacja gospodarki	24
III.	SUMMARY	26

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. We wrześniu wartość ogólnego wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGIND) zmniejszyła się w porównaniu z sierpniem o 1,2 pkt. Obecna wartość wskaźnika, +3,2 pkt, jest wyższa od wartości sprzed roku o 4,8 pkt. Dla sektora prywatnego wartość wskaźnika koniunktury zmniejszyła się w ciągu miesiąca o 3,0 pkt i wynosi +1,5 pkt. Jest jednak wyższa niż przed rokiem o 2,6 pkt. Dla sektora publicznego wartość wskaźnika zwiększyła się o 13,3 pkt do poziomu +16,7 pkt. Jest również wyższa od wartości sprzed roku (o 21,8 pkt).

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa pogorszenie koniunktury odnotowano dla przedsiębiorstw najmniejszych, zatrudniających do 50 osób, oraz dla przedsiębiorstw zatrudniających od 251 do 500 pracowników. Spadki wartości wskaźnika koniunktury wyniosły w obu przypadkach 4,1 pkt. W pozostałych grupach miała miejsce poprawa koniunktury. W grupie przedsiębiorstw zatrudniających od 51 do 250 pracowników wzrost wartości wskaźnika był niewielki; wyniósł 0,1 pkt. Natomiast w grupie przedsiębiorstw największych, zatrudniających ponad 500 pracowników, wzrost wartości wskaźnika wyniósł 3,7 pkt. Dla tej grupy wskaźnik przyjął najwyższą wartość, +9,8 pkt. Najniższą wartość, +1,2 pkt, wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw o zatrudnieniu od 51 do 250 pracowników.

3. W przekroju według głównych grup produktowych poprawę koniunktury odnotowano tylko w grupie przedsiębiorstw produkujących nietrwałe dobra konsumpcyjne; wzrost wartości wskaźnika wyniósł 7,9 pkt. W pozostałych grupach nastąpiło pogorszenie koniunktury; największe w grupie przedsiębiorstw wytwarzających dobra inwestycyjne – spadek wartości wskaźnika dla tej grupy wyniósł 23,0 pkt. Najwyższą wartość, +7,9 pkt, wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw produkujących półprodukty, a najniższą, -10,3 pkt, dla producentów dóbr inwestycyjnych.

4. W przekroju regionalnym pogorszenie koniunktury we wrześniu odnotowano w sześciu województwach: dolnośląskim, mazowieckim, opolskim, pomorskim, śląskim i wielkopolskim; największe w województwie dolnośląskim (wartość wskaźnika koniunktury obniżyła się o 23,5 pkt). W pozostałych grupach miała miejsce poprawa koniunktury; największa w województwach świętokrzyskim (o 21,4 pkt) i warmińsko-mazurskim (o 22,8 pkt). Najwyższą wartość, +22,3 pkt, wskaźnik koniunktury przyjął dla województwa małopolskiego, a najniższą, -22,1 pkt, dla województwa pomorskiego.

5. Utrzymuje się zmienność koniunktury w przemyśle przetwórczym. Po poprawie w sierpniu koniunktura ponownie się pogorszyła. Wyniki wrześniowego badania są niejednoznaczne. Rosną produkcja i zamówienia ogółem oraz poprawiają się oceny ogólnej sytuacji gospodarczej w kraju. Z drugiej jednak strony maleją zamówienia eksportowe i zatrudnienie oraz pogarsza się sytuacja finansowa przedsiębiorstw przemysłowych. Nabiera tempa wzrost cen producentów. Równie zróżnicowane są ich przewidywania. Spodziewane jest zmniejszenie się wartości podstawowych wskaźników aktywności gospodarczej, tj. wielkości produkcji i zamówień, a zarazem firmy prognozują wzrost zatrudnienia oraz poprawę swojej sytuacji finansowej i sytuacji ogólnogospodarczej w Polsce. Wyniki wrześniowego badania koniunktury przemysłowej na tle wyników z minionych ponad trzech lat dość wyraźnie wskazują, że z podobną huśtawką nastrojów i wahaniami koniunktury w przemyśle przetwórczym, co obserwowane jest w ostatnim okresie, będziemy mieli do czynienia najprawdopodobniej jeszcze przez co najmniej kilka miesięcy. Biorąc pod uwagę, że zbliża się okres negatywnego oddziaływania czynników sezonowych, nie należy spodziewać się trwalszej poprawy koniunktury przemysłowej.

6. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji zwiększyła się w skali miesiąca o 6,5 pkt. Jest obecnie dodatnia i wynosi +4,4 pkt. Jest zarazem wyższa od wartości sprzed roku o 6,2

pkt. O wzroście produkcji informują tylko firmy prywatne. Największy wzrost produkcji miał miejsce u producentów półproduktów (wartość salda zwiększyła się o 11,8 pkt), a spadek odnotowano tylko w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 9,6 pkt). Firmy z obu sektorów własnościowych przewidują wzrost produkcji w nadchodzącym okresie.

7. W ciągu miesiąca wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień wzrosła o 4,7 pkt. Pozostaje jednak ujemna i równa -1,4 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 9,8 pkt. Więcej zamówień przyjęły zarówno firmy prywatne jak i publiczne. Największy wzrost zamówień miał miejsce w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wzrost wartości salda o 15,5 pkt), a największy spadek w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 7,6 pkt). Producenci nie spodziewają się zmian wielkości zamówień w kolejnych miesiącach.

8. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień eksportowych zmniejszyła się w skali miesiąca o 4,4 pkt. Spadek zamówień eksportowych odnotowały zarówno firmy prywatne jak i publiczne. Obecna wartość salda jest ujemna i wynosi -14,8 pkt. W porównaniu z wrześniem 2016 r. wartość salda jest wyższa o 2,8 pkt. Największy miesięczny spadek zamówień eksportowych odnotowano w produkcji półproduktów (wartość salda obniżyła się o 13,7 pkt), a wzrost zanotowano tylko w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 5,9 pkt). Oczekiwania na najbliższe miesiące są zgodne – firmy prywatne i publiczne przewidują wzrost zamówień eksportowych.

9. Nieznacznie zwiększył się poziom zapasów – wzrost wartości salda w ciągu miesiąca wyniósł 0,8 pkt. Wzrost wartości salda odnotowano tylko dla firm prywatnych. Obecna wartość salda ogółem, -3,1 pkt, jest wyższa od wartości sprzed roku o 1,8 pkt. Największy wzrost zapasów miał miejsce w produkcji dóbr inwestycyjnych (wartość salda zwiększyła się o 8,6 pkt), a spadek zanotowano tylko w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 6,2 pkt). Przewidywany jest spadek zapasów w zbliżającym się okresie.

10. Opinie na temat zmian poziomu cen wyrobów gotowych są także odmienne. Firmy prywatne informują o wzroście cen, podczas gdy dla przedsiębiorstw publicznych wartość salda zmniejszyła się. Obecna wartość salda ogółem, +9,0 pkt, jest wyższa od wartości sprzed miesiąca o 5,0 pkt, a od wartości sprzed roku o 12,4 pkt. Największy wzrost cen miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda wzrosła aż o 36,4 pkt); spadek cen zanotowano jedynie w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 8,8 pkt). Przedsiębiorstwa publiczne prognozują spadek cen swoich wyrobów, zaś firmy prywatne przewidują utrzymanie się tendencji wzrostowej.

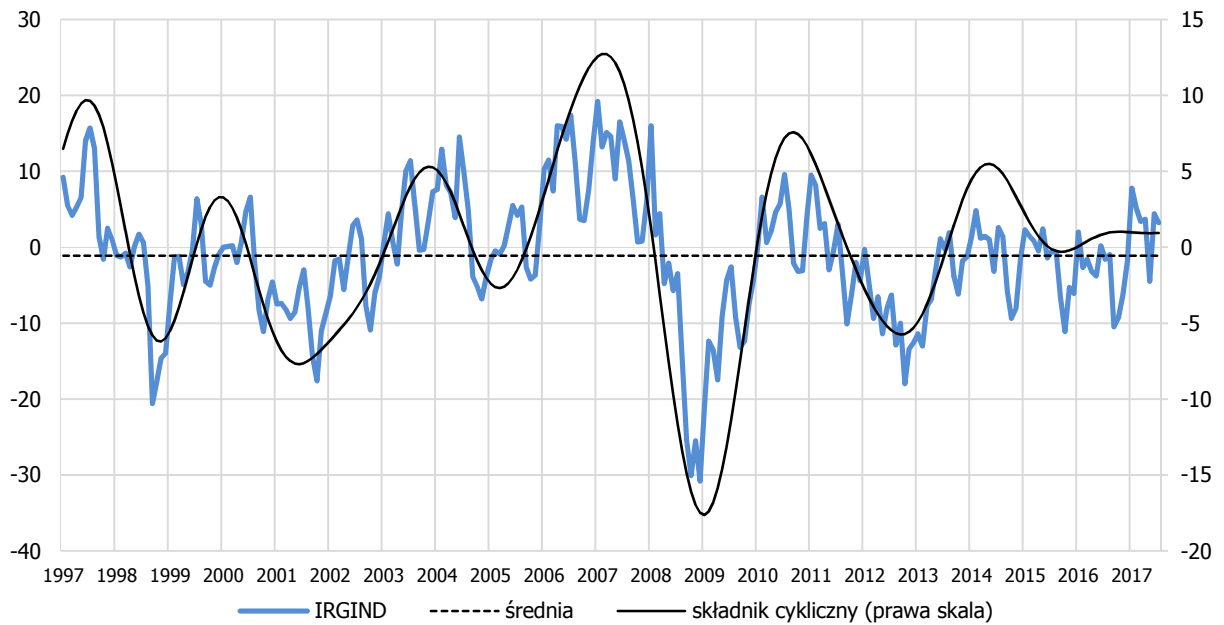
11. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia zmniejszyła się w ciągu ostatniego miesiąca o 2,5 pkt i wynosi +2,1 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 2,9 pkt. Spadek wartości salda zanotowano tylko dla firm publicznych; w firmach prywatnych zatrudnienie wzrosło. Największy wzrost zatrudnienia miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda zwiększyła się o 18,9 pkt); spadek zatrudnienia miał miejsce wyłącznie u producentów dóbr inwestycyjnych (o 25,7 pkt). Firmy nie spodziewają się zmian wielkości zatrudnienia w nadchodzących miesiącach.

12. Nieznacznie poprawiła się sytuacja finansowa przedsiębiorstw prywatnych. Przedsiębiorstwa publiczne informują o jej pogorszeniu. Wartość salda ogółem pozostaje ujemna i wynosi -4,6 pkt. Jest niższa od wartości sprzed miesiąca o 1,2 pkt, lecz wyższa od wartości sprzed roku o 0,8 pkt. Największe pogorszenie sytuacji finansowej nastąpiło w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda obniżyła się o 5,9 pkt), a poprawę odnotowano tylko w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 7,8 pkt). Oczekiwania na najbliższe miesiące są zgodne – firmy z obu sektorów własnościowych przewidują poprawę sytuacji finansowej.

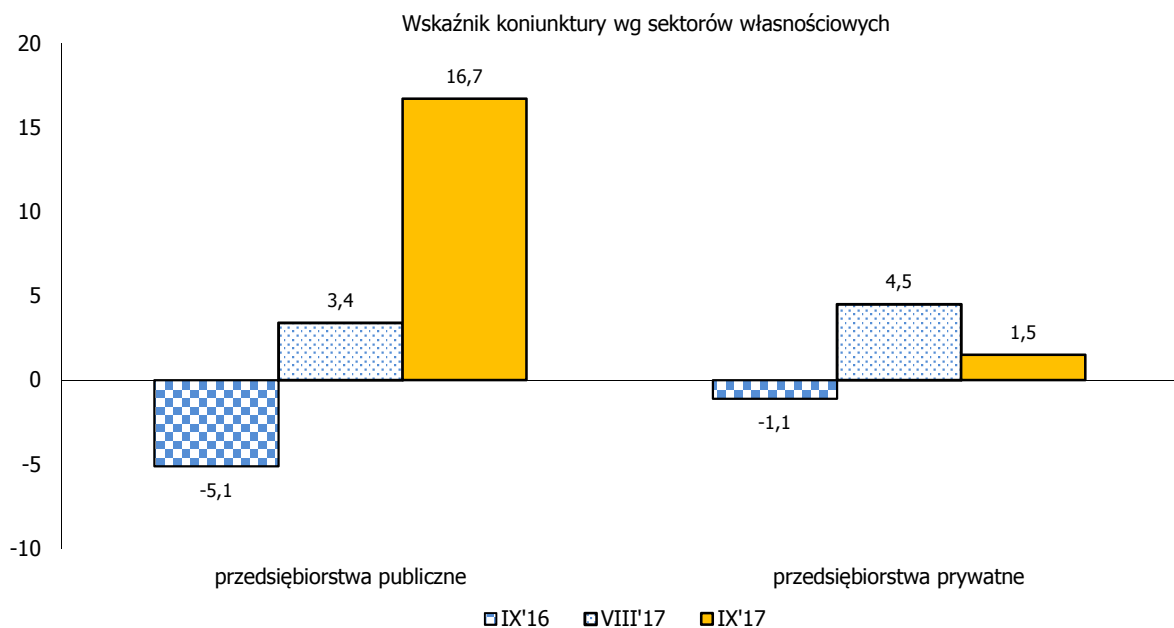
13. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o ogólną sytuację gospodarczą w kraju zwiększyła się w ciągu miesiąca o 8,3 pkt. Obecnie wynosi +10,4 pkt i jest o 26,7 pkt wyższa do wartości sprzed roku. Lepiej niż przed miesiącem stan gospodarki oceniają firmy z obu sektorów własnościowych. Największy wzrost wartości salda zanotowano dla produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 23,0 pkt). Pomimo dobrych ocen bieżących spodziewane jest nieznaczne pogorszenie się sytuacji ogólnogospodarczej w Polsce w kolejnych miesiącach.

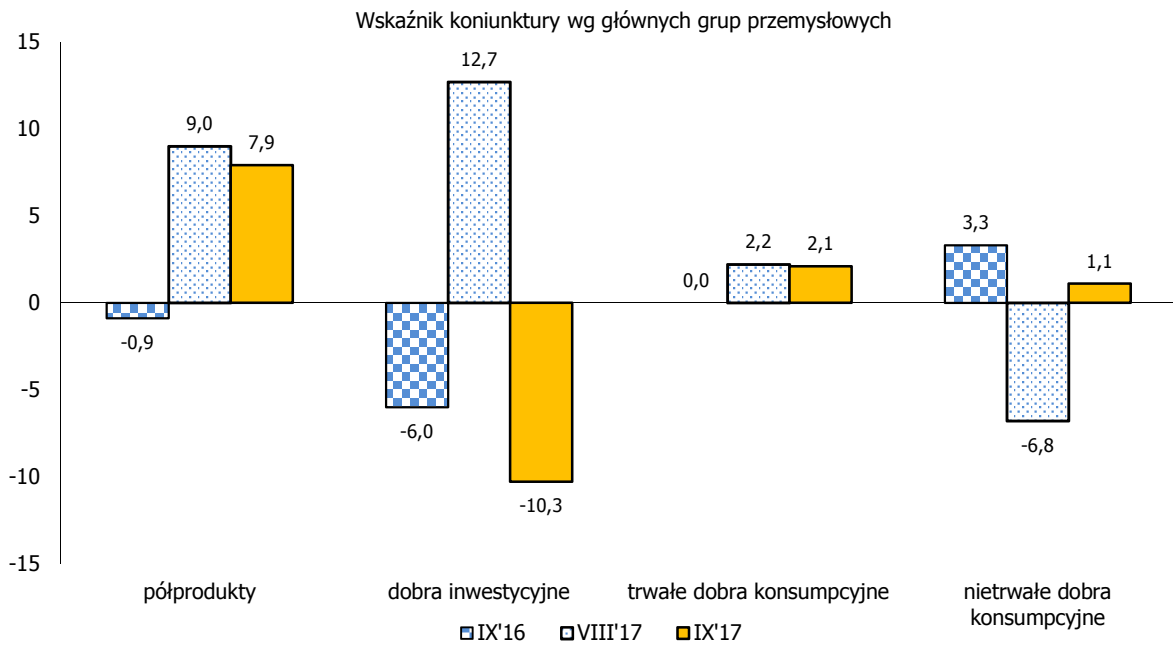
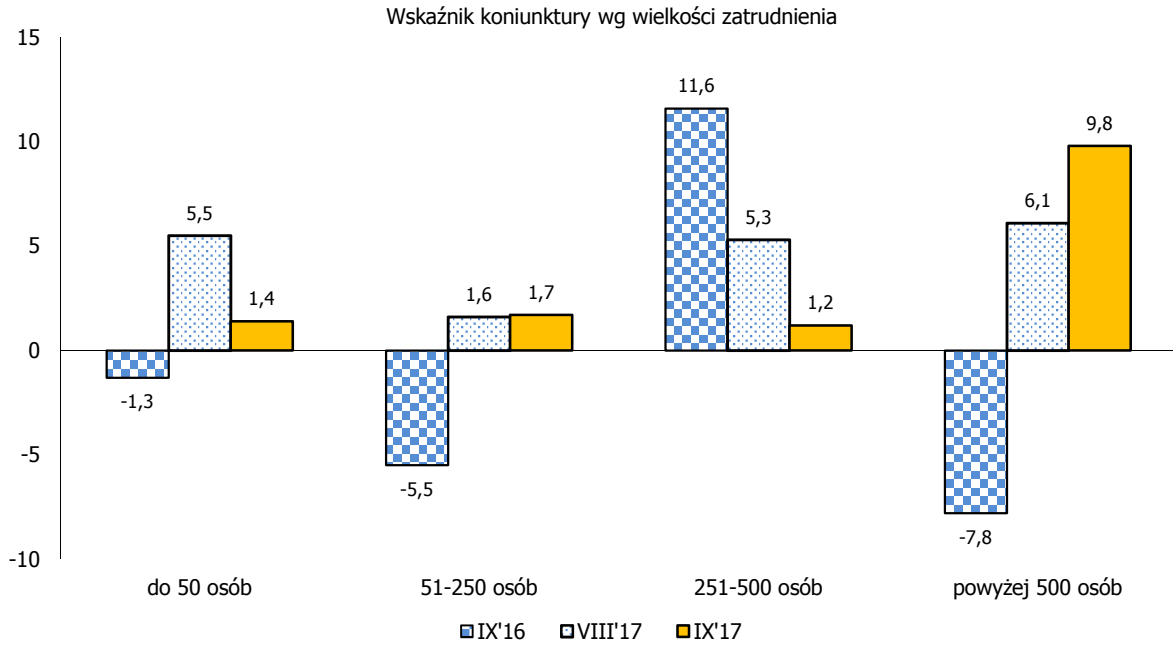
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

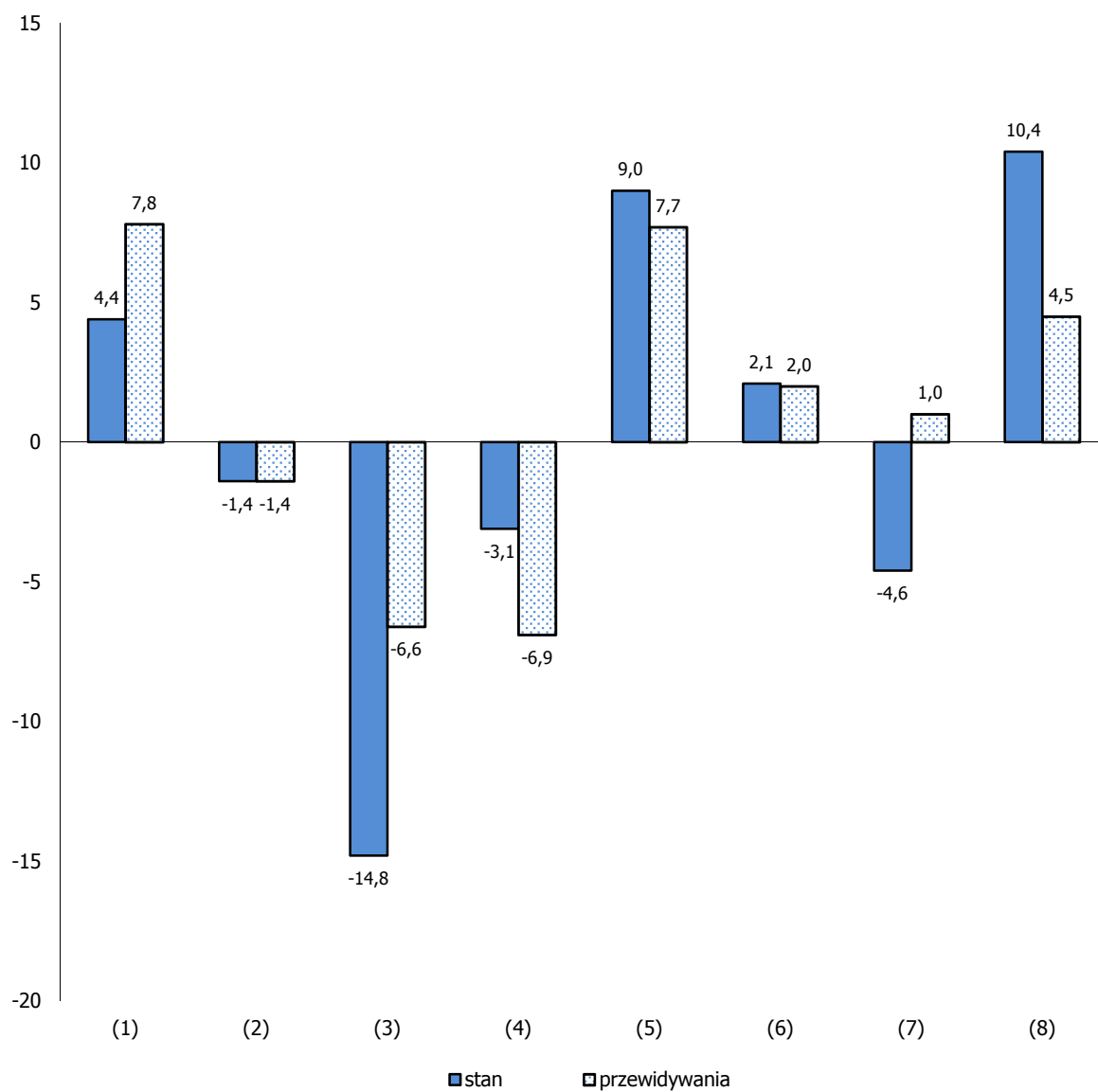

składowe salda	IX'16	V'17	VI'17	VII'17	VIII'17	IX'17
1. wielkość produkcji – przewidywania	1,6	15,5	8,3	1,1	15,5	7,8
2. wielkość zamówień – stan	-11,2	-7,9	-1,7	-13,6	-6,1	-1,4
3. zapasy - stan	-4,9	-2,7	-4,4	0,9	-3,9	-3,1
wskaźnik koniunktury (IRGINd): $(1.+2.-3.)/3$	-1,6	3,4	3,7	-4,5	4,4	3,2

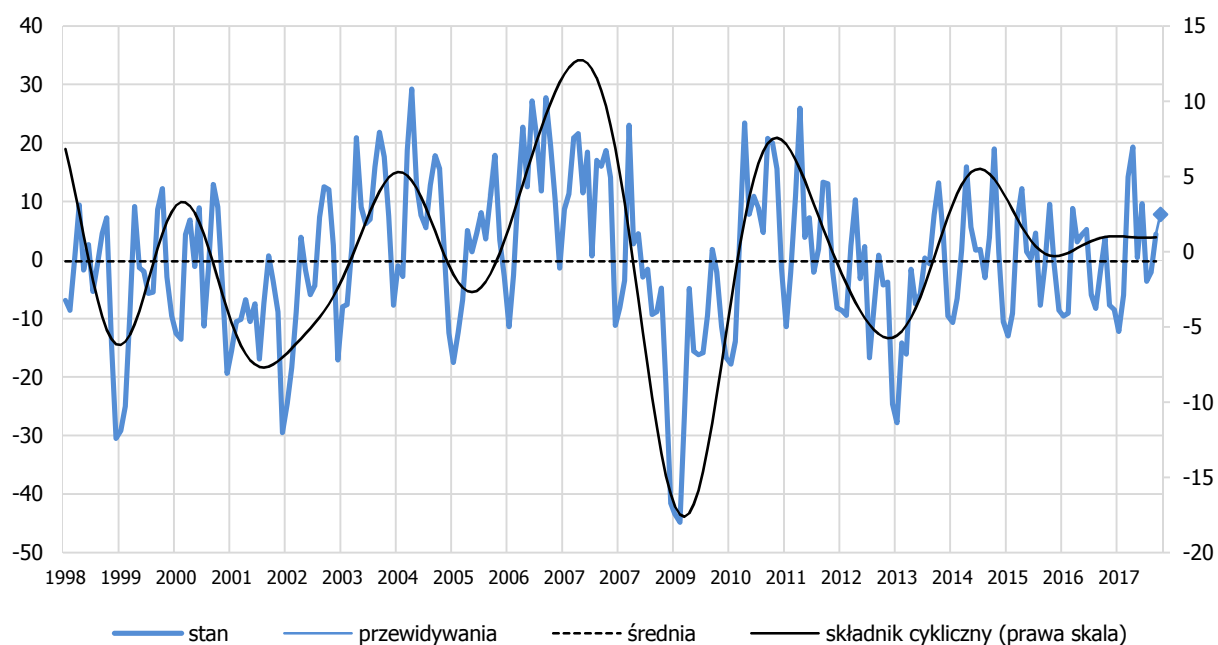
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

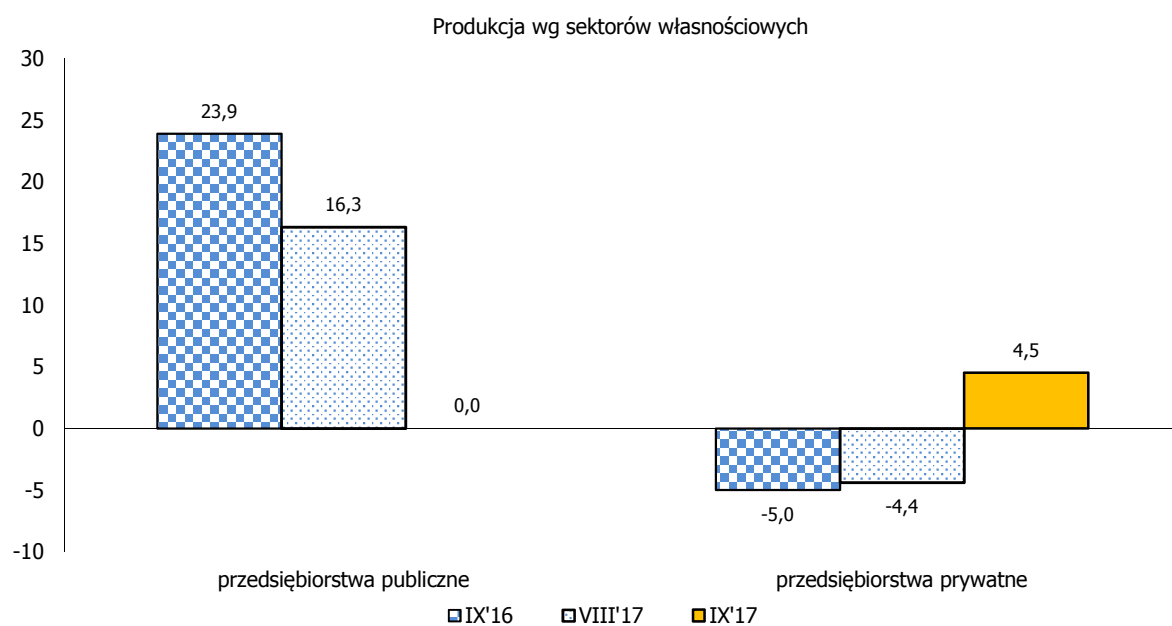
- (1) produkcja
- (2) zamówienia ogółem
- (3) zamówienia eksportowe
- (4) zapasy wyrobów gotowych
- (5) ceny
- (6) zatrudnienie
- (7) sytuacja finansowa
- (8) ogólna sytuacja gospodarki polskiej

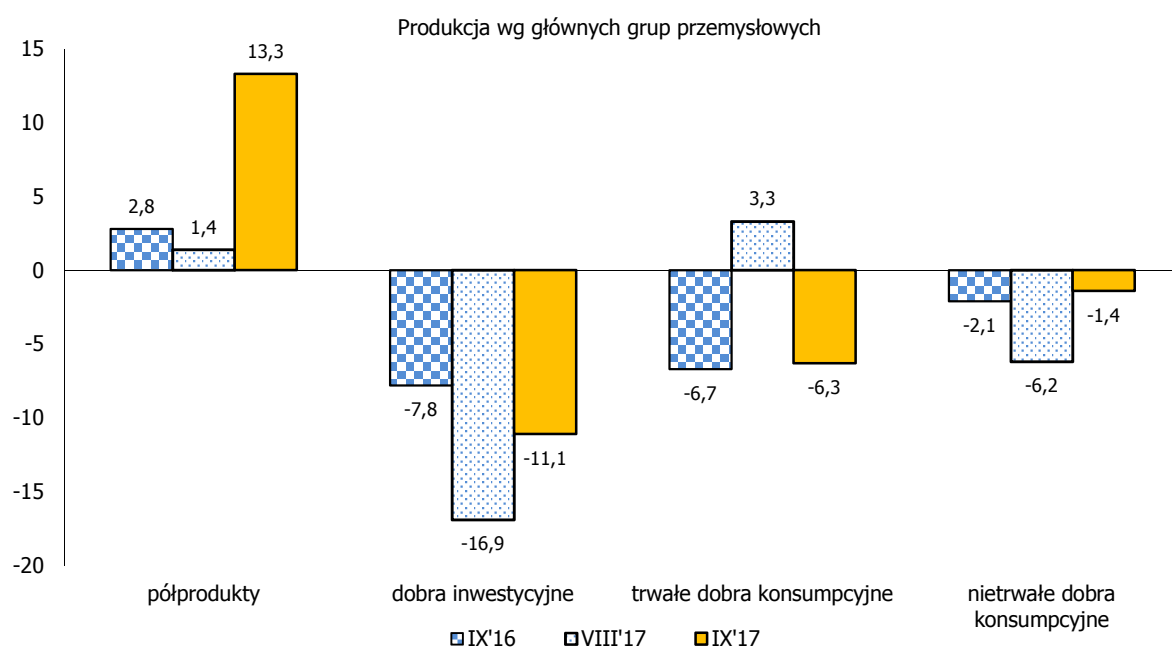
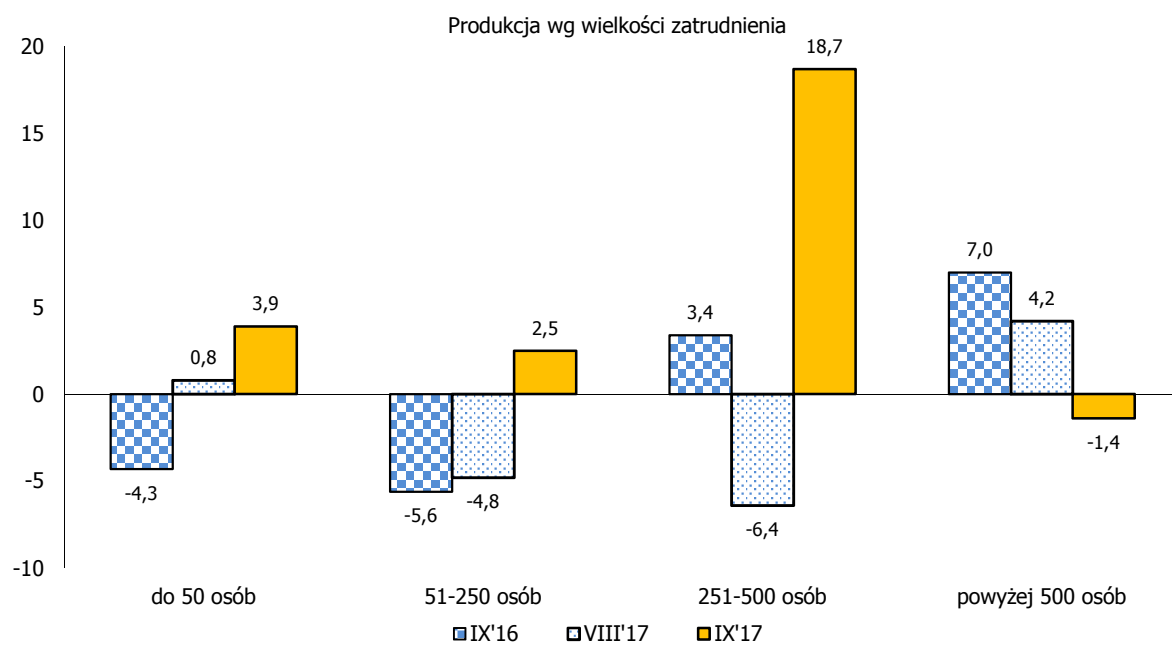
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1) Produkcja

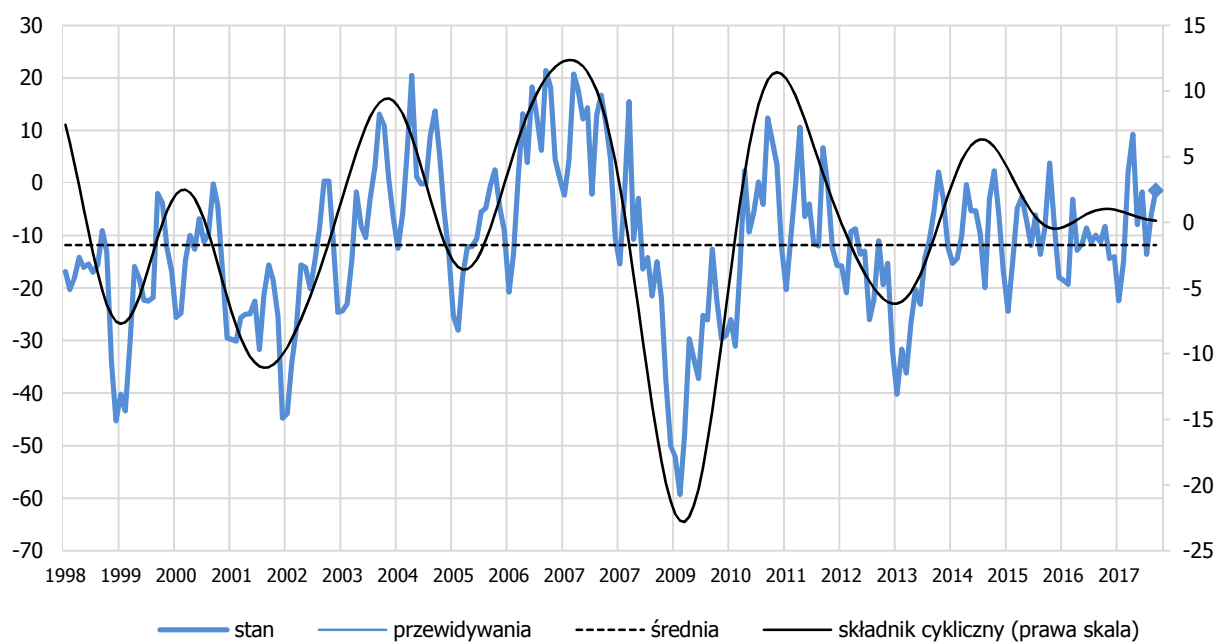

	IX'16	VI'17	VII'17	VIII'17	IX'17	przewidywania
wzrost	19,6	27,5	20,9	21,4	23,2	23,4
brak zmiany	59,0	54,6	54,6	55,1	58,1	61,0
spadek	21,4	17,9	24,5	23,5	18,8	15,6
saldo (1.-3.)	-1,8	9,6	-3,6	-2,1	4,4	7,8

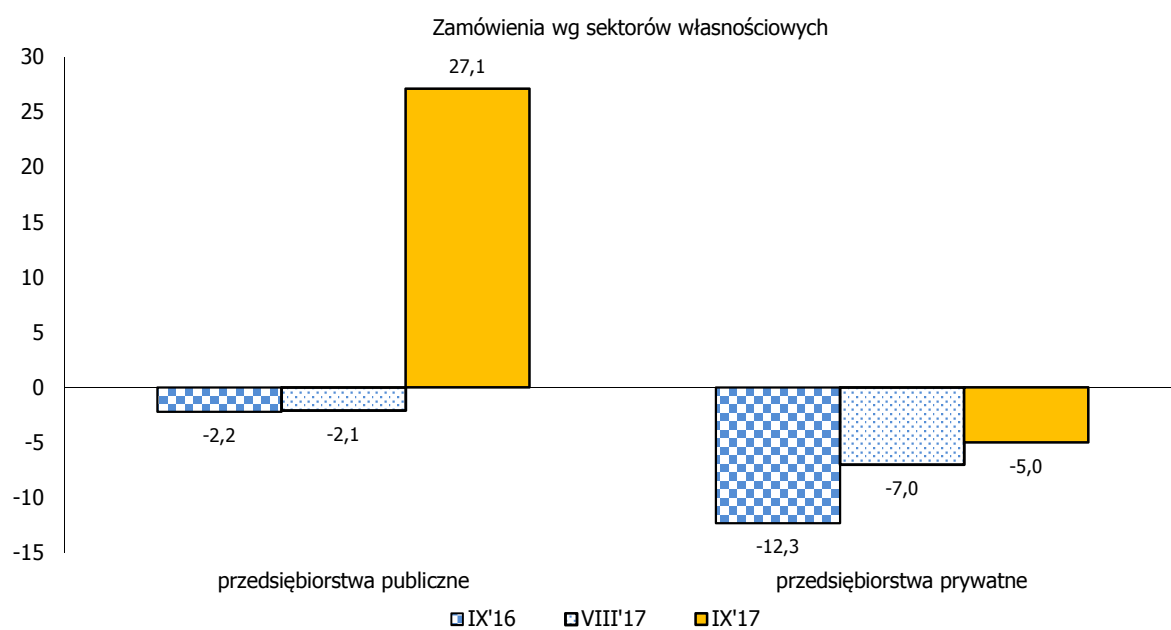

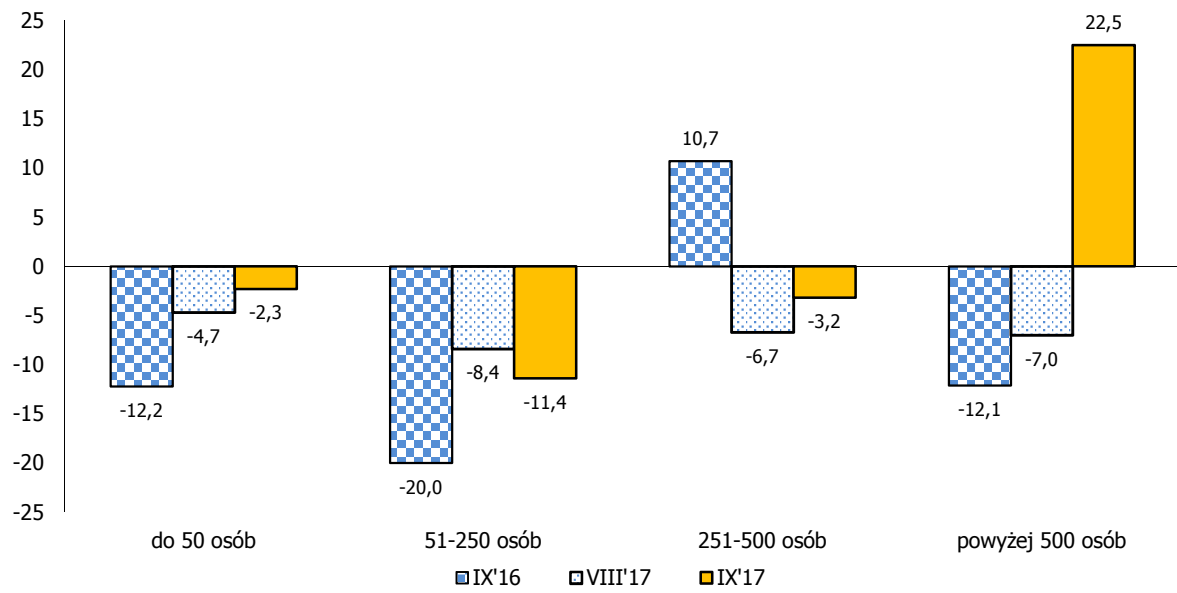
2) Zamówienia ogółem

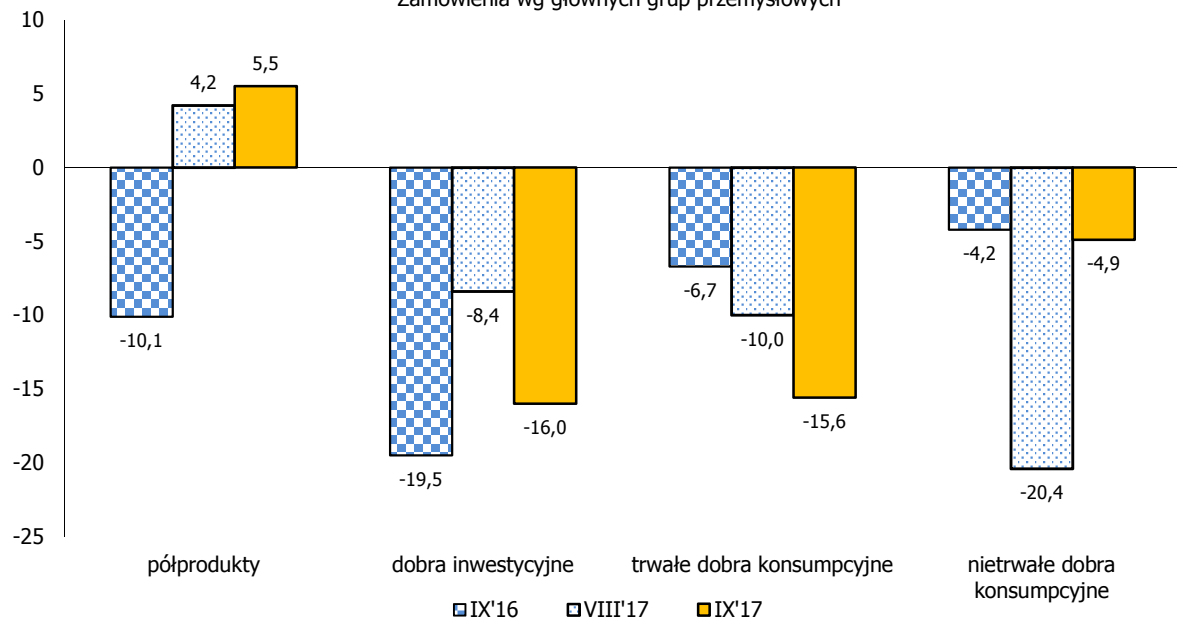
	IX'16	VI'17	VII'17	VIII'17	IX'17	przewidywania
wzrost	17,4	22,1	17,8	20,3	21,9	19,4
brak zmiany	54,0	54,2	50,8	53,3	54,8	59,8
spadek	28,6	23,8	31,4	26,4	23,3	20,8
saldo (1.-3.)	-11,2	-1,7	-13,6	-6,1	-1,4	-1,4

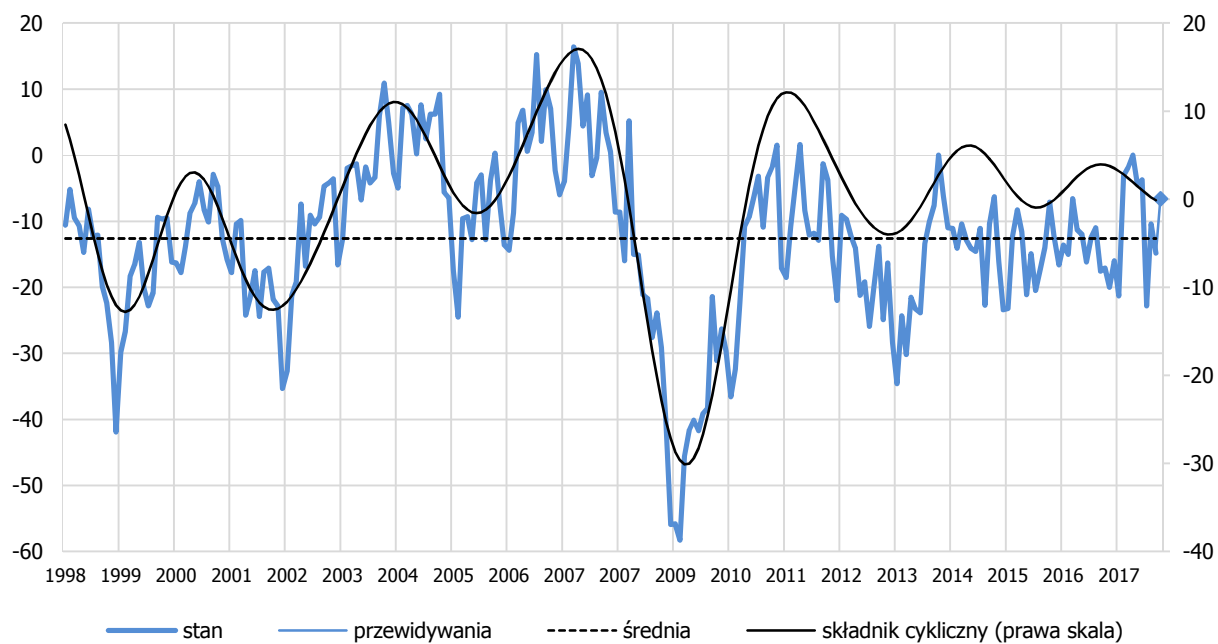
Zamówienia wg wielkości zatrudnienia

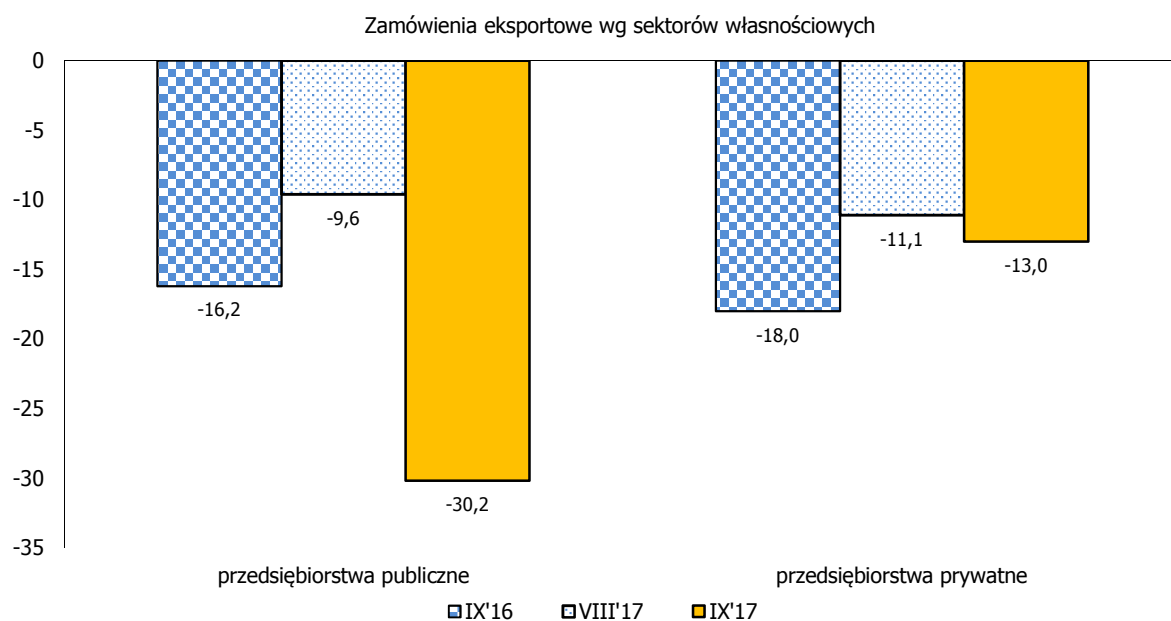
Zamówienia wg głównych grup przemysłowych

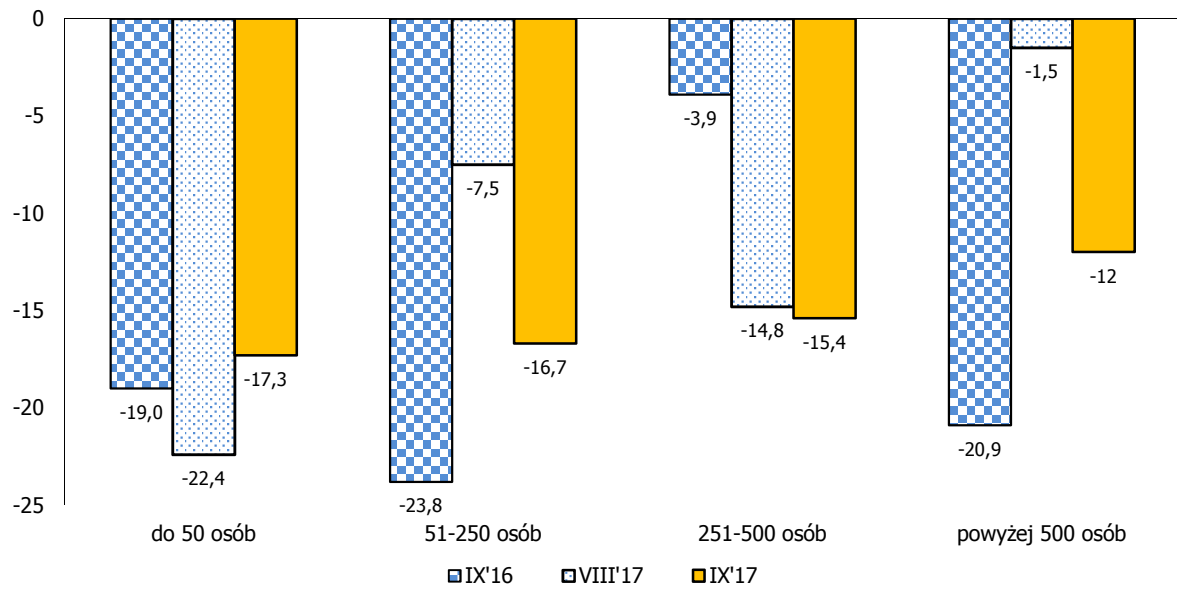
3) Zamówienia eksportowe

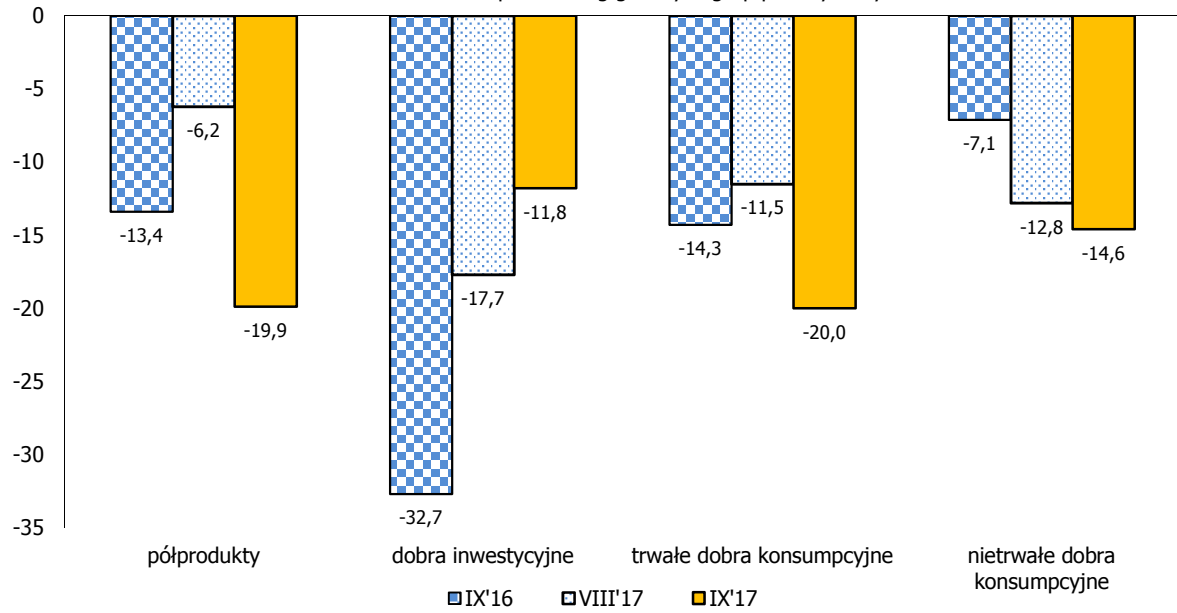
	IX'16	VI'17	VII'17	VIII'17	IX'17	przewidywania
wzrost	11,9	19,3	11,5	12,8	13,1	14,8
brak zmiany	58,7	57,8	54,2	63,9	59,1	63,8
spadek	29,5	23,0	34,3	23,2	27,9	21,4
nie dotyczy	30,1	30,5	30,4	31,6	30,1	29,6
saldo (1.-3.)	-17,6	-3,7	-22,8	-10,4	-14,8	-6,6

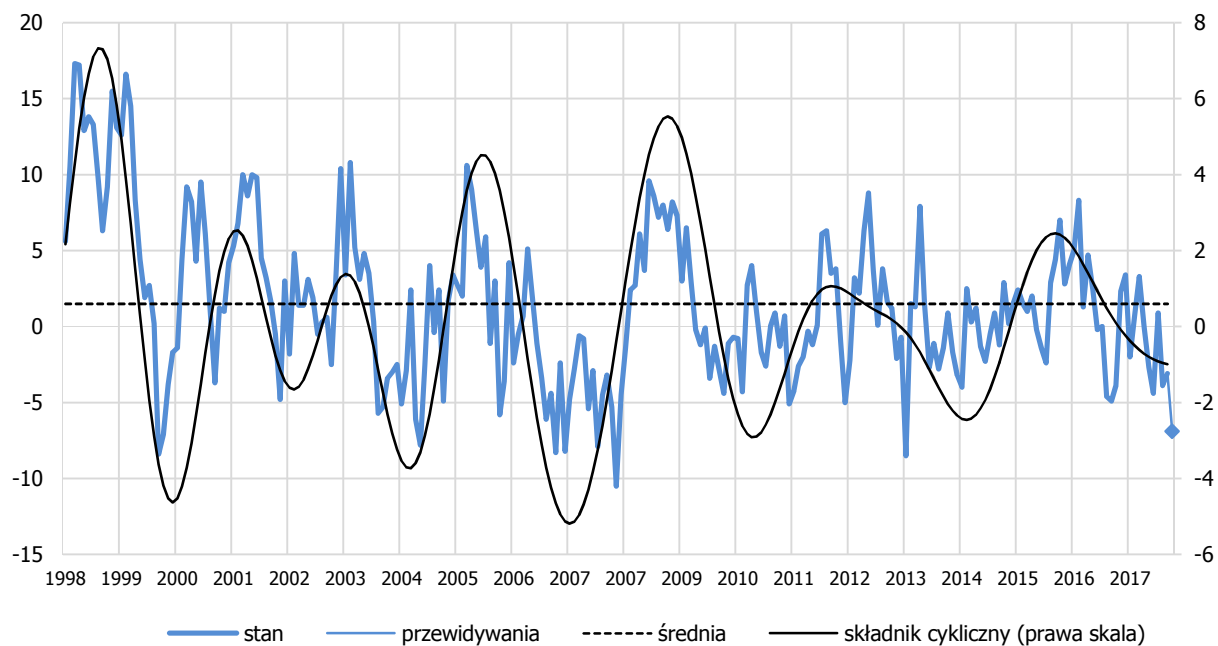
Zamówienia eksportowe wg wielkości zatrudnienia

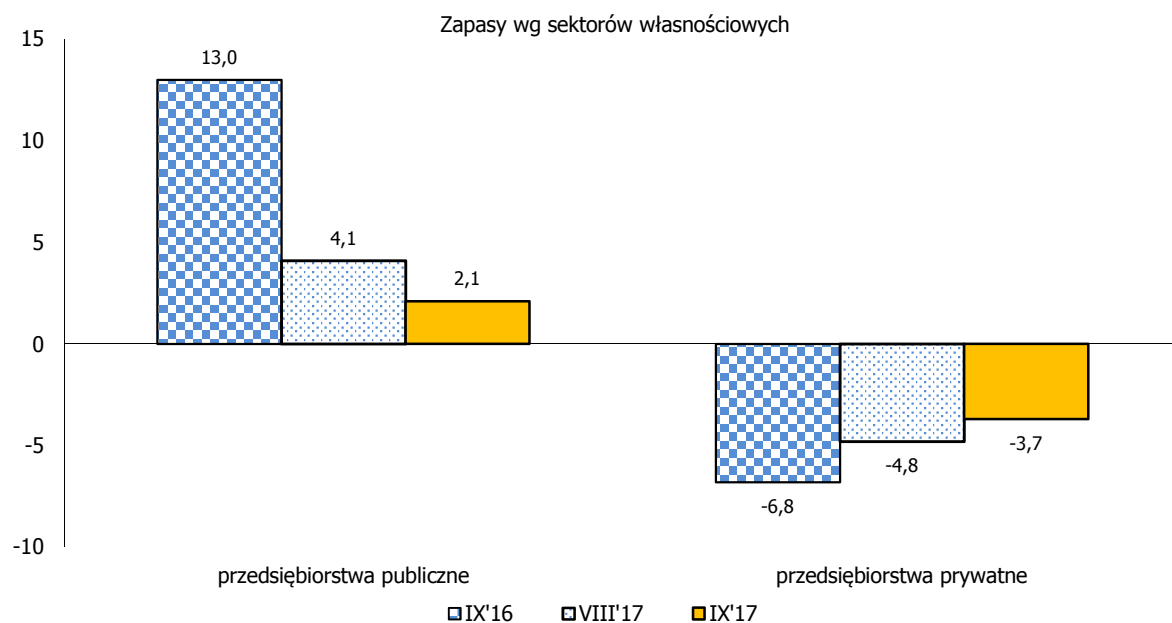
Zamówienia eksportowe wg głównych grup przemysłowych

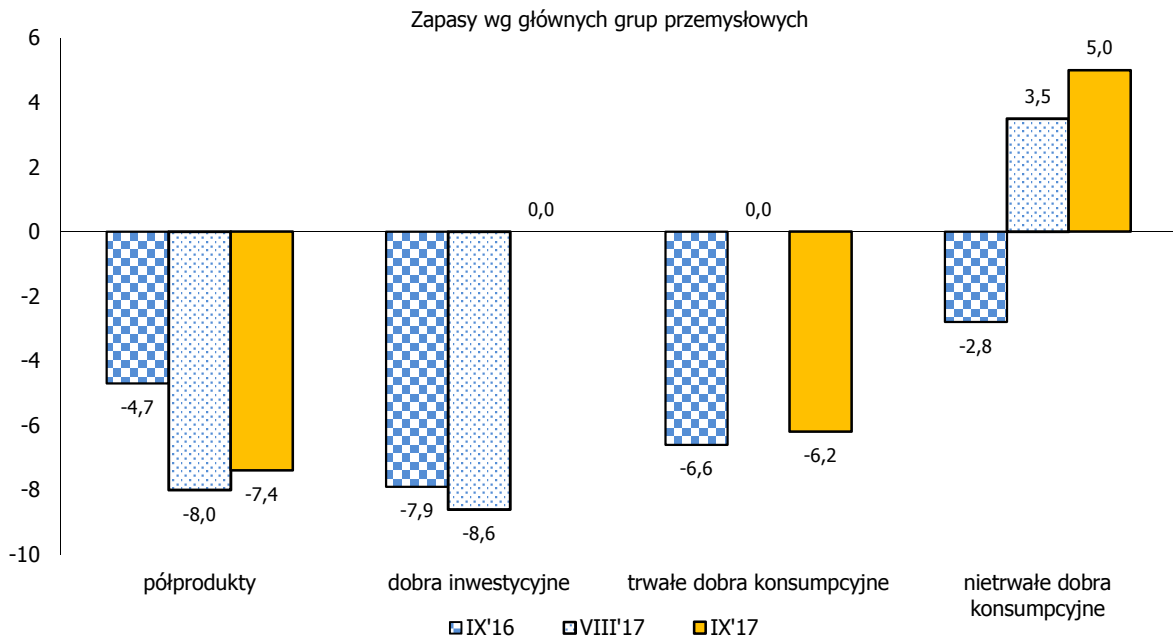
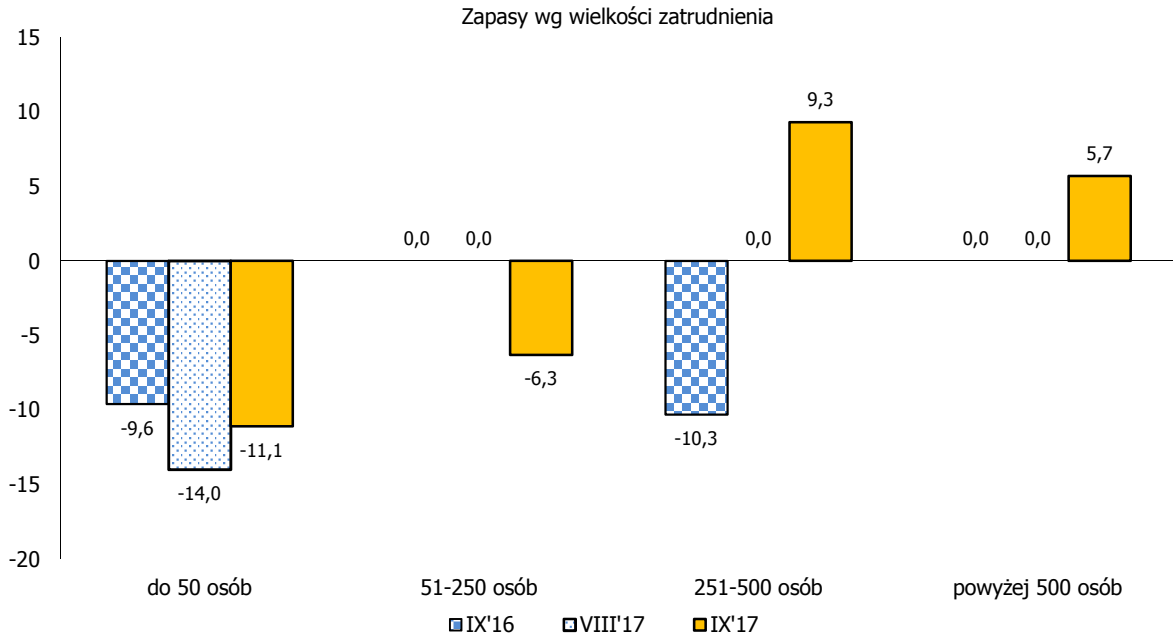

4) Zapasy

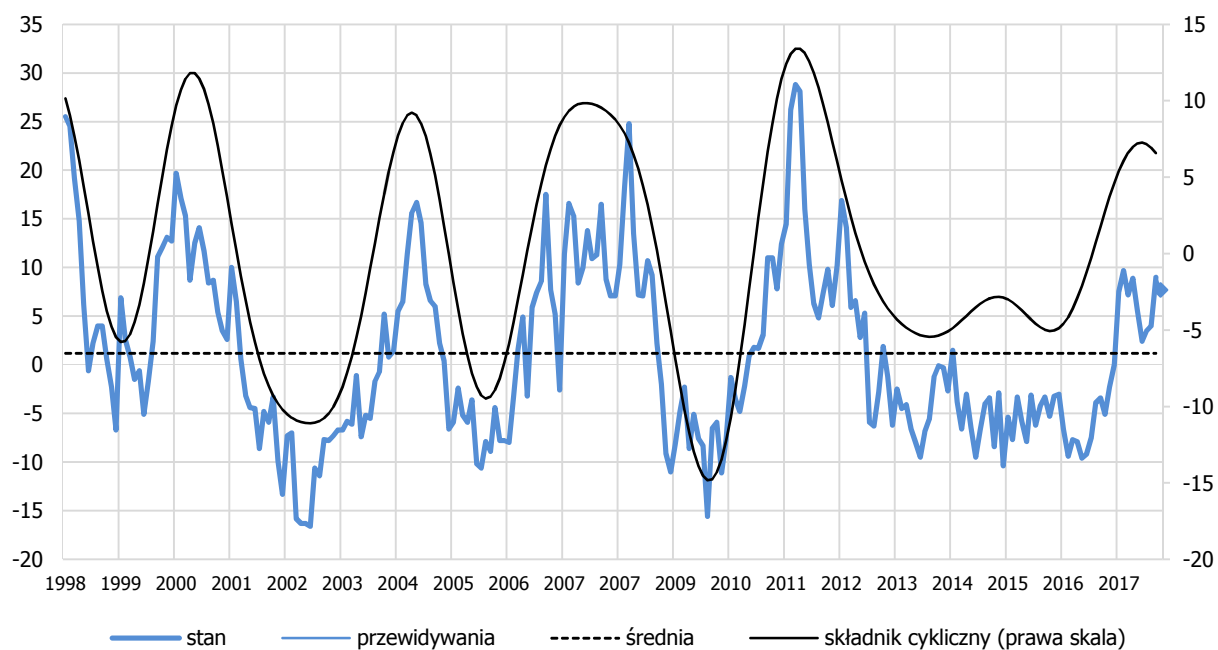

	IX'16	VI'17	VII'17	VIII'17	IX'17	przewidywania
wzrost	12,3	11,1	16,5	10,9	12,1	8,5
brak zmiany	70,4	73,4	67,9	74,4	72,7	76,0
spadek	17,2	15,5	15,6	14,8	15,2	15,4
saldo (1.-3.)	-4,9	-4,4	0,9	-3,9	-3,1	-6,9

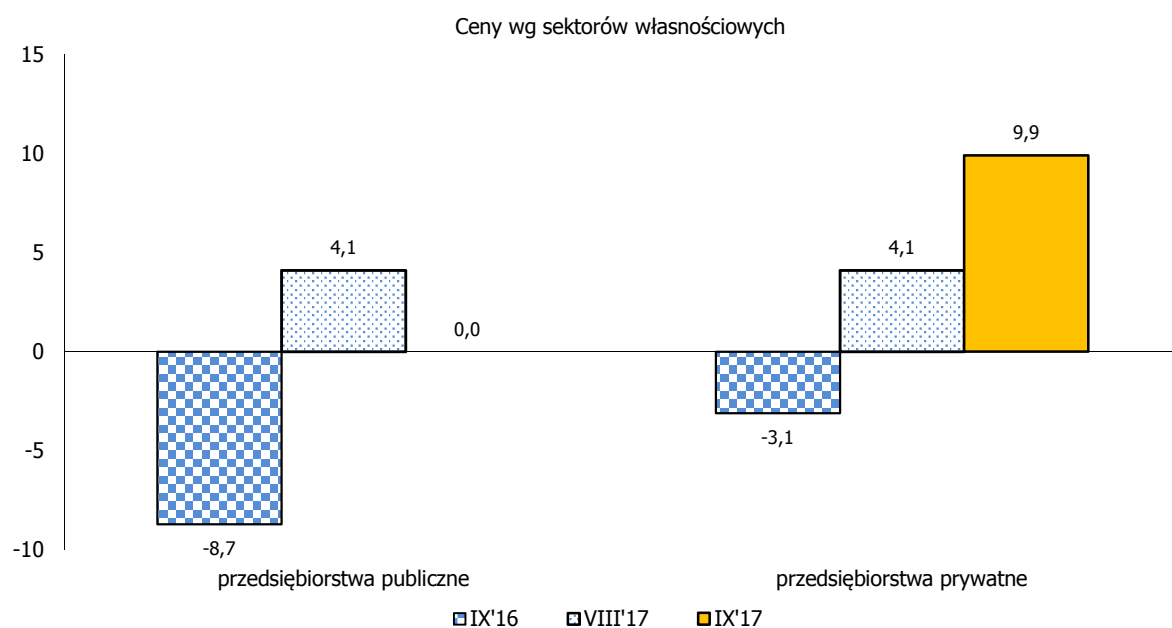

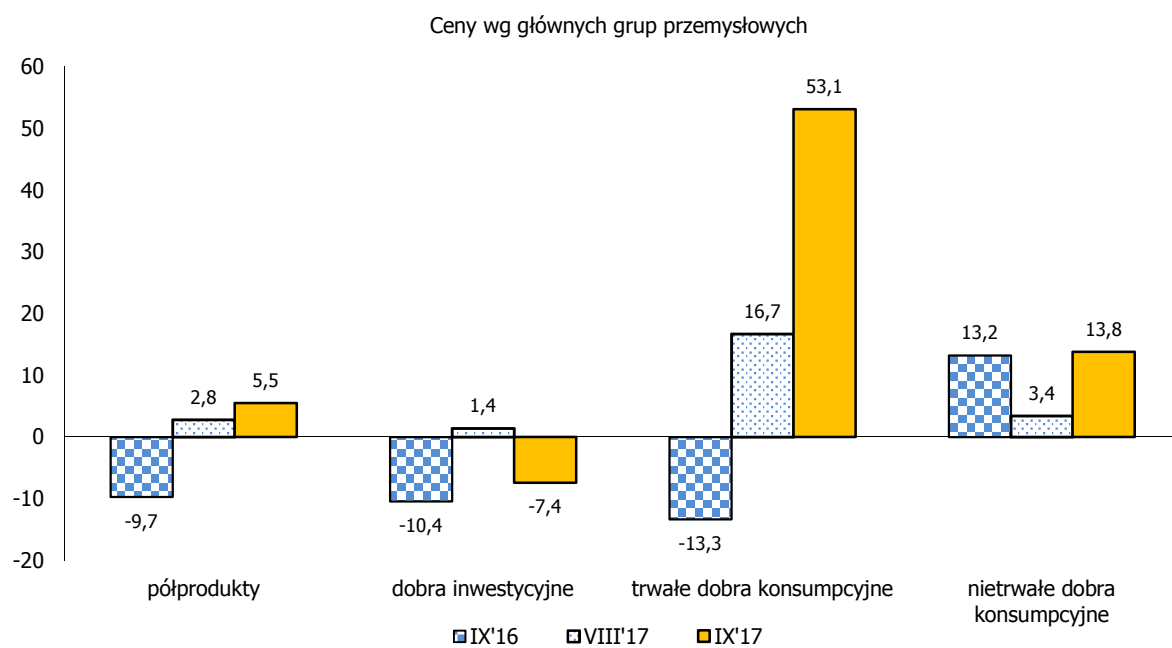
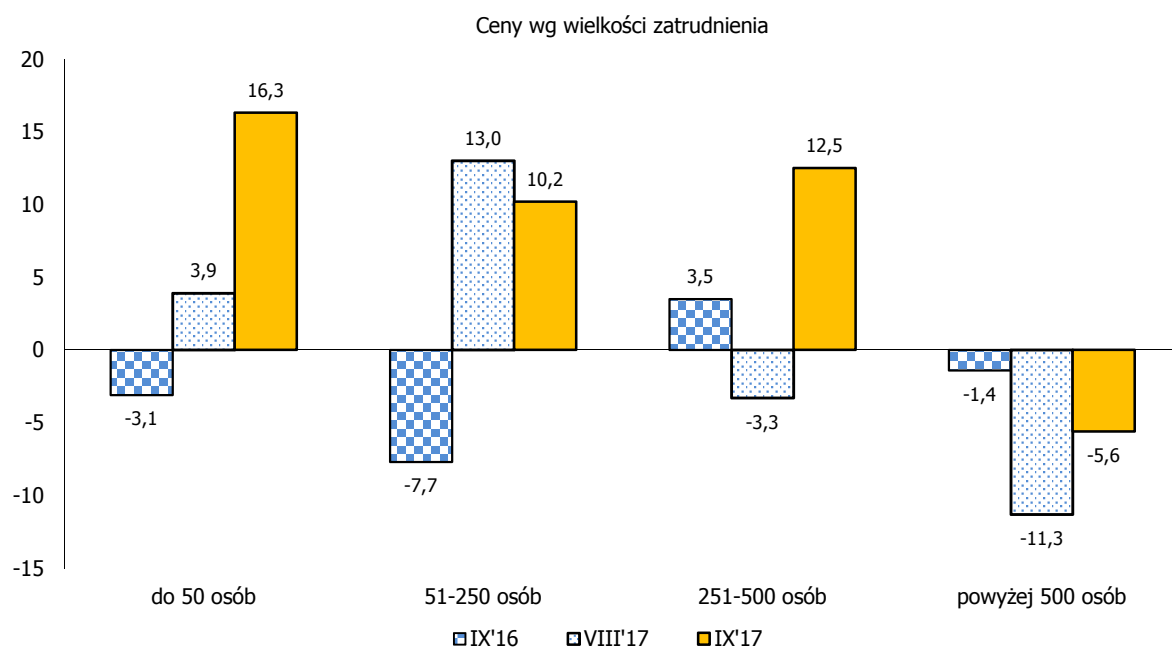

5) Ceny

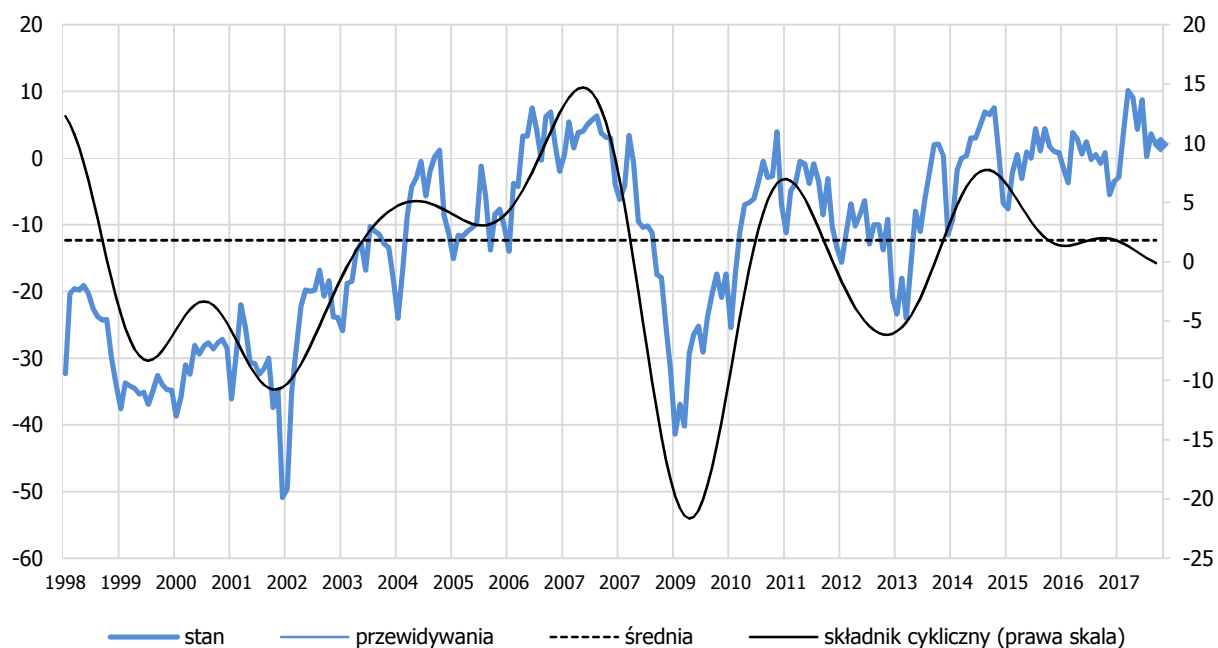

	IX'16	VI'17	VII'17	VIII'17	IX'17	przewidywania
wzrost	8,4	14,2	12,0	11,5	16,4	15,8
brak zmiany	79,9	74,0	79,5	81,0	76,2	76,2
spadek	11,8	11,8	8,5	7,5	7,4	8,1
saldo (1.-3.)	-3,4	2,4	3,5	4,0	9,0	7,7

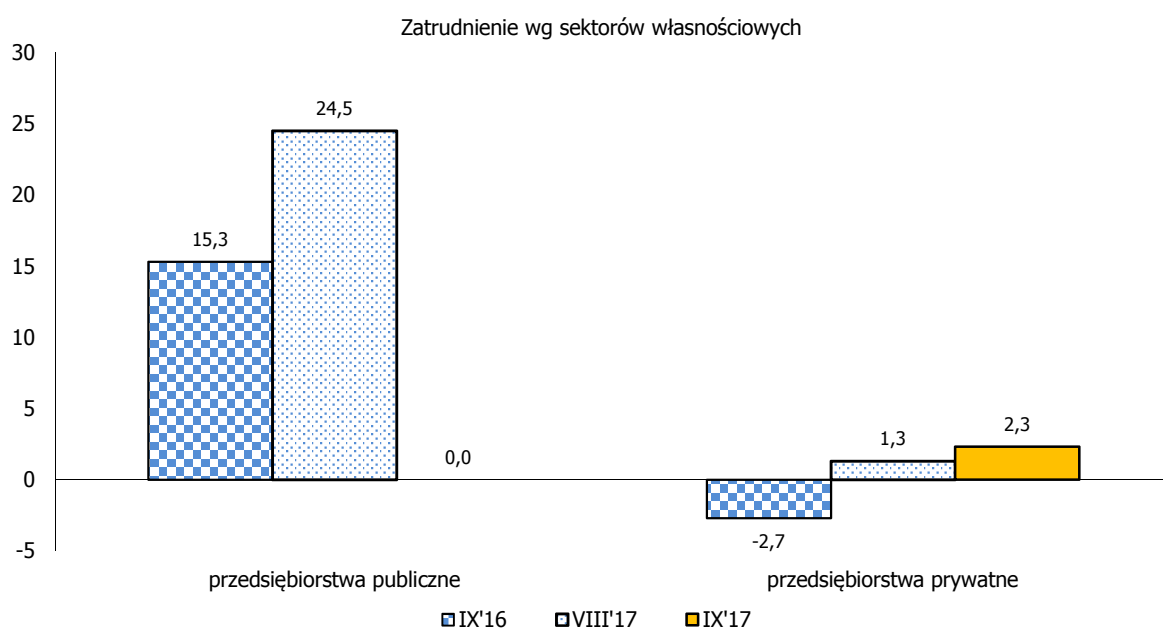

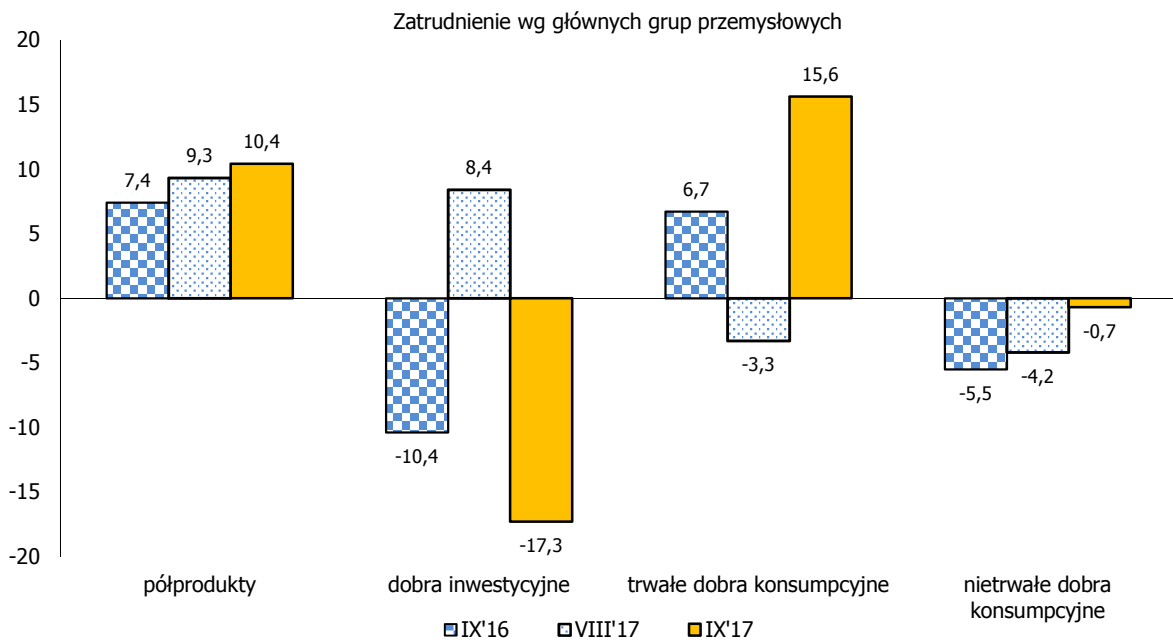
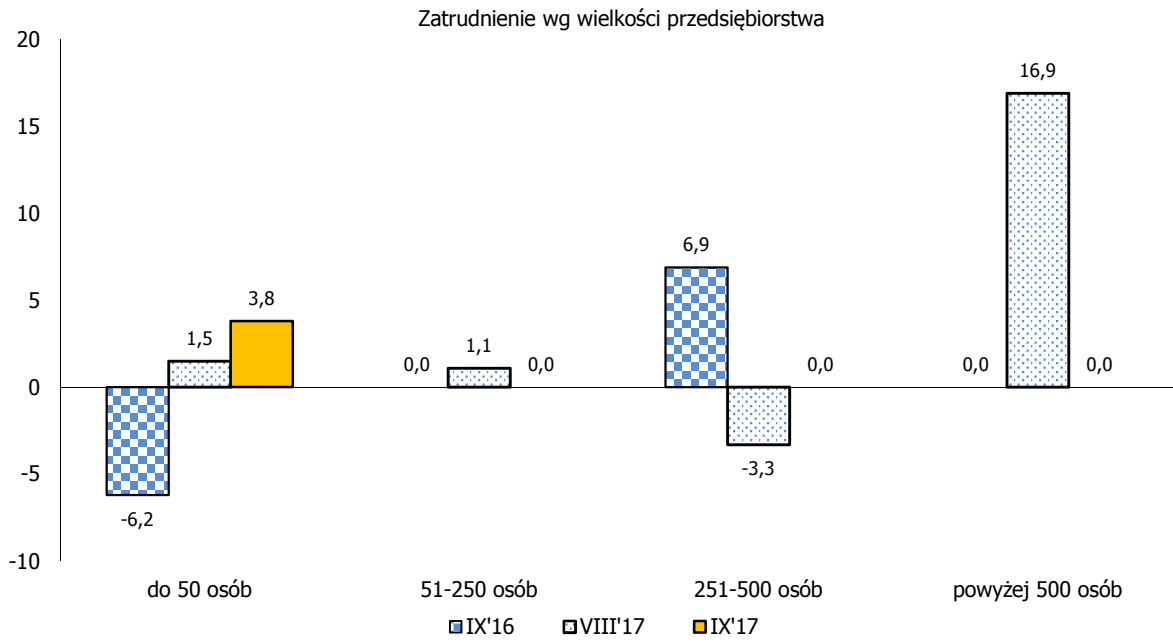

6) Zatrudnienie

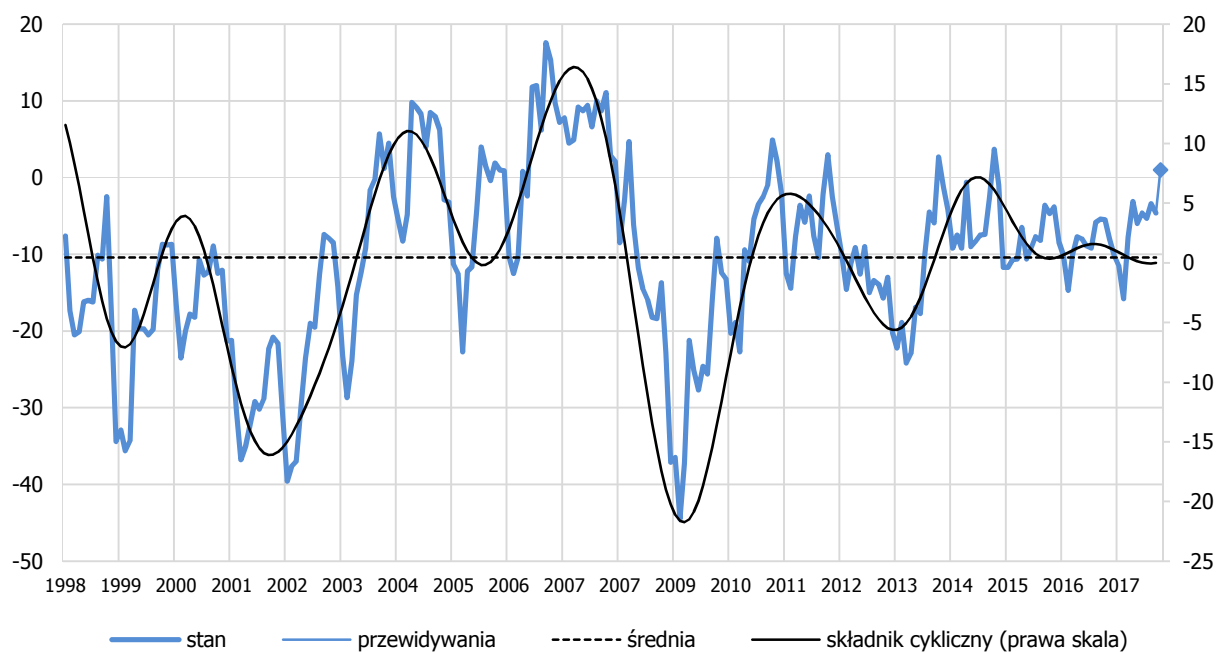

	IX'16	VI'17	VII'17	VIII'17	IX'17	przewidywania
wzrost	13,0	19,5	16,2	17,4	17,0	15,4
brak zmiany	73,3	69,7	67,8	68,8	68,1	71,2
spadek	13,8	10,8	16,0	13,8	14,9	13,4
saldo (1.-3.)	-0,8	8,7	0,2	3,6	2,1	2,0

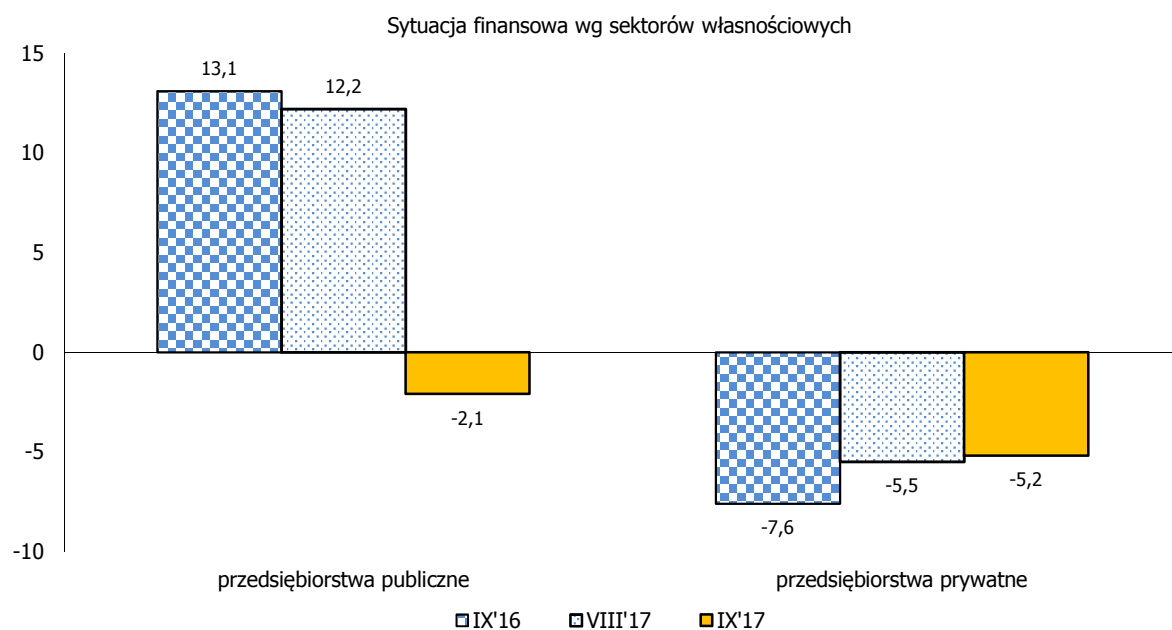

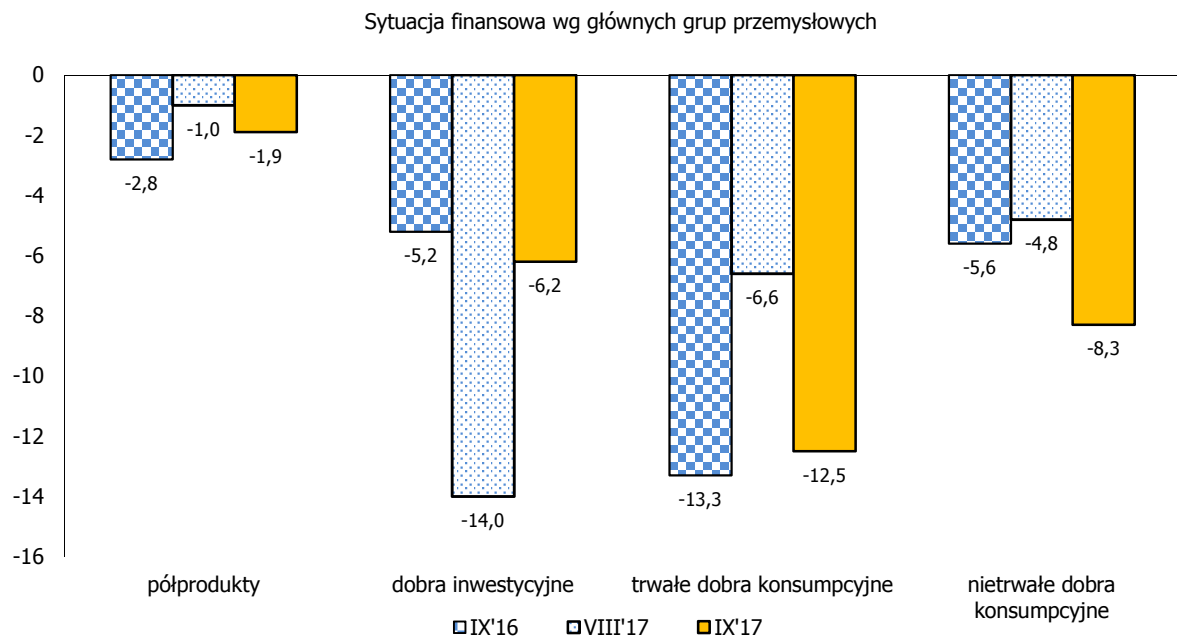
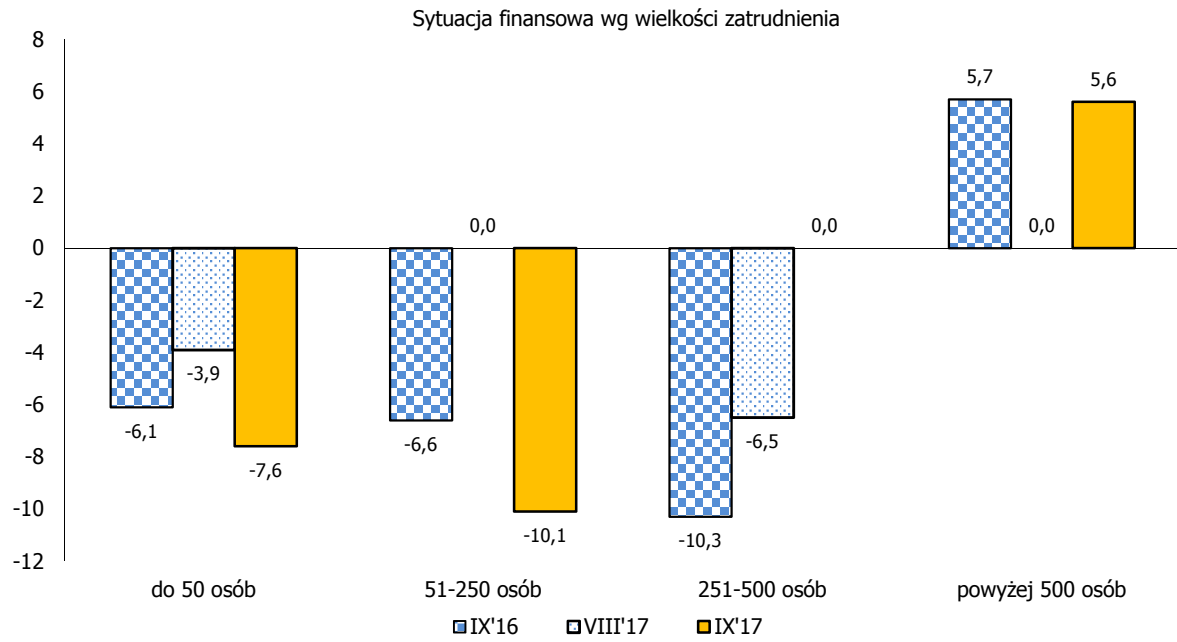

7) Sytuacja finansowa

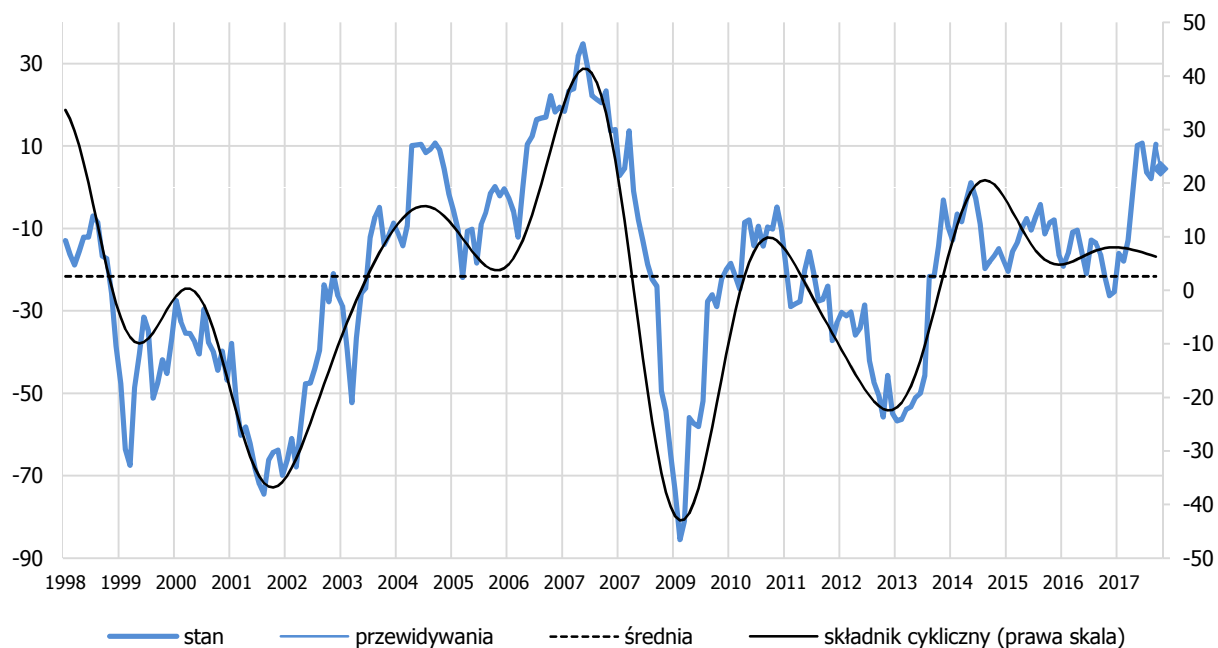

	IX'16	VI'17	VII'17	VIII'17	IX'17	przewidywania
poprawa	14,5	14,5	13,3	16,0	13,4	17,7
brak zmiany	65,5	66,5	68,1	64,6	68,6	65,7
pogorszenie	19,9	19,1	18,6	19,4	18,0	16,7
saldo (1.-3.)	-5,4	-4,6	-5,3	-3,4	-4,6	1,0

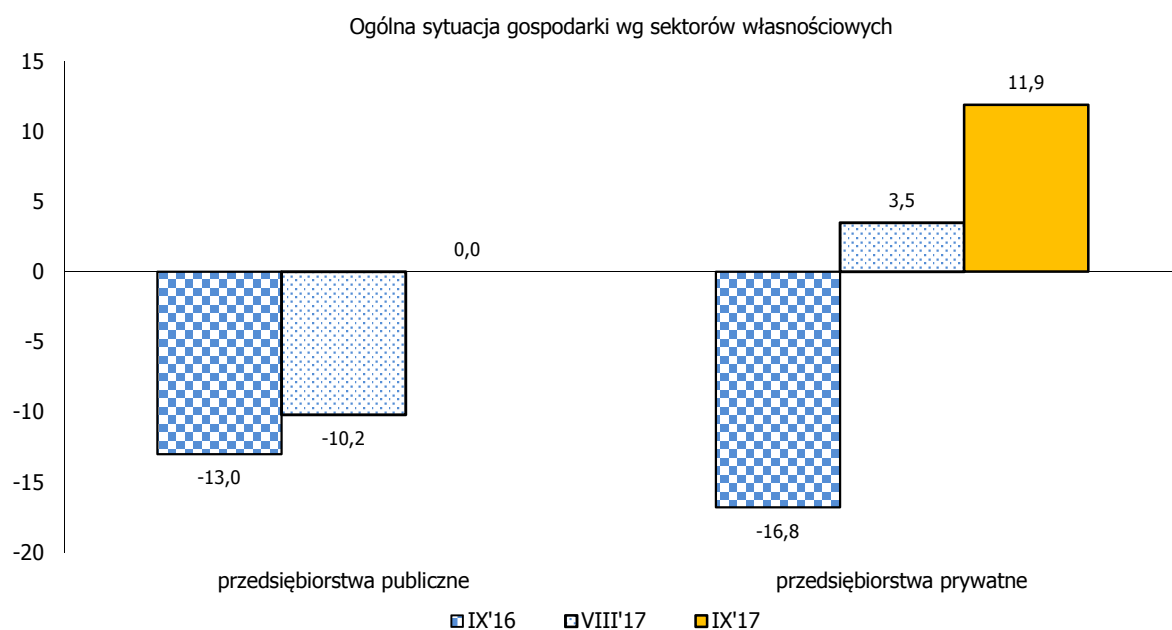

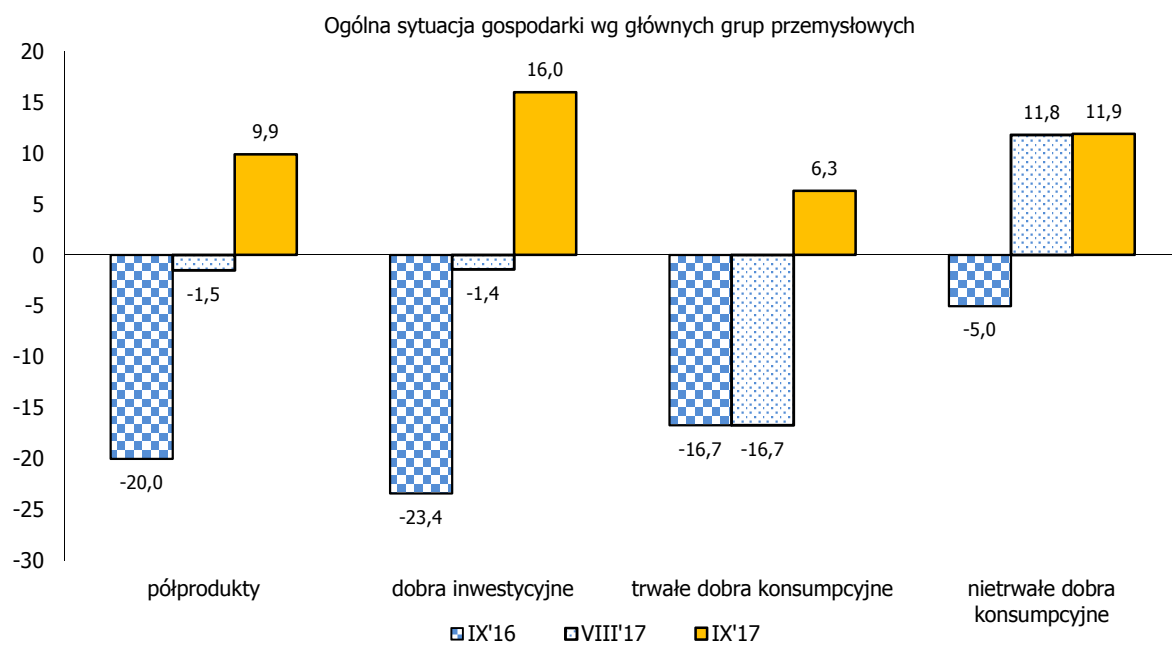
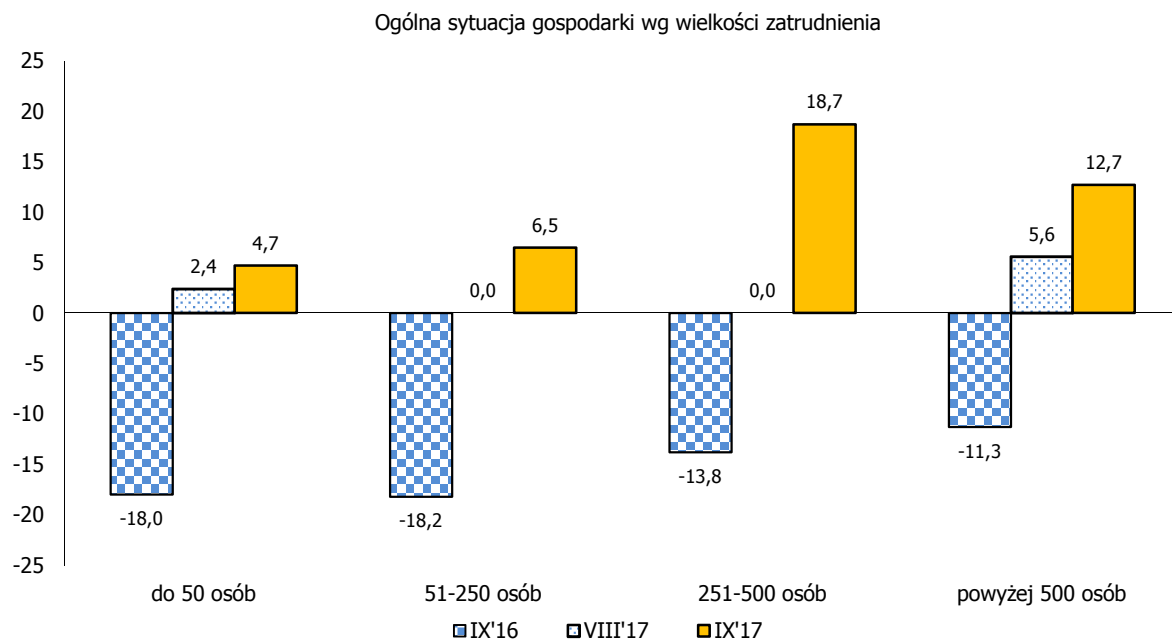

8) Ogólna sytuacja gospodarki

	IX'16	VI'17	VII'17	VIII'17	IX'17	przewidywania
poprawa	8,1	22,4	18,6	18,0	24,0	21,9
brak zmiany	67,5	66,0	66,4	66,1	62,4	60,7
pogorszenie	24,4	11,7	15,0	15,9	13,6	17,4
saldo (1.-3.)	-16,3	10,7	3,6	2,1	10,4	4,5

III. SUMMARY

In September 2017 the industrial confidence indicator (ICI RIED) monthly declined by 1.2 pts to +3.2 pts, the figure 4.8 pts up from the respective last year one. The volatility of business situation in the manufacturing industry tends to persist. After one month of improvement industrial activity decreased again. The results of the September survey are ambiguous. Production and total orders grew, and general economic situation in Poland is assessed now better than in August. On the other hand, export orders and employment dropped, and financial situation of firm worsened. Inflation is going up. Similar ambiguity can be observed in firms' expectations – the primary indicators of industrial activity, ie production and total orders, are expected to rise, and, at the same time, producers forecast an employment increase as well as betterment of their financial situation and of the overall economy. Negative seasonal factors are about to determine industrial activity in the coming months, so no improvement should be expected to persist.